

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Textus sequentiarum cum lucule[n]tissima tam
sententiaru[m] q[uam] vocabuloru[m] interpretatione
scripture autoritatib[us] alioru[m]q[ue] exemplis
creberrimis roborata**

Colonie, 1506

VD16 T 655

De natiuitate b. v[ir]ginis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30585

De decolla. Joānis baptiste.

desse Hora vicinus ē nomē adiectiuū. i. p̄pinquus. ⁊ aliquñ vicin⁹ ponit sub
statiualiter. ⁊ tūc fecit illū q̄ p̄morat alteri in p̄pinq̄. S; ductus a um ē par
ticipiū deriuatū a p̄bo passiuo ducoꝝ duceriis.

Et nos in terris tibi psallere fac chrisse in memoriam baptiste
Herodis spreta quo mensa altaris tui mensa chrisstū te dum sumi/
mus semper tibi psallamus.

Hic autor dirigit petitiōem ad xpm̄ dicēs. **O** xpe tu fac nos (psallere)
id ē laudes decātare tibi in terris (in memoriā). i. laudabilē p̄memoratiō
nem ioānis bap. (q̄). i. vt nos (psallam⁹ tibi sp̄ dū sumim⁹ te xpm̄. mēsa)
id ē in mēsa (tui altaris) in q̄ ē corp⁹ ⁊ sanguis tuus. ⁊ h̄ dico (spreta) id ē
despecta (mēsa herodis) scz quā h̄z in inferno. ¶ **N**otandū. autor h̄ cō
parat duas mēsas ad inuicē. **U**na ē mēsa supbie ⁊ inanis glie de q̄ scribit
Marcus euāgelista. q̄ herodes fecit magnū diuiniū in memoriā sue nati
uitatis. ⁊ cū sedisset in mēsa p̄cepit sanctū Joāne decollari. **S**ecda mēsa
est diuine glie quā xps p̄parauit. p̄ma mēsa fuit cā inieritus bri Joānis
scda mēsa fuit cā ⁊ figura inierit⁹ xpi. **P**rima ē sp̄neda. qz inierit⁹ Joān
nis nō habuit seq̄lā glie qm̄ nō surrexit q̄uis Herodes terrarcha cum fa
mā audiret iesu xpi dixit puer⁹ suis. h̄ ē Joānes ⁊ ip̄e resurrexit a mortuis
sicut legit in enā ge. **M**arci. S; scda mēsa ē adoptāda. qz inieritū xpi seq̄
bat glorioza ei⁹ resurrectio. in cui⁹ memoriā cōmunicam⁹ de mēsa ipsi⁹ cor
pus dñi iesu xpi. **S**ecdo nota festū decollatiōnis bri Joānis bap. q̄ dru
plicit de cā celebrat. **P**rimo p̄pter ei⁹ decollatiōem de q̄ huc vsqz dictum est
Secdo p̄pter ossiū ipsius crematiōem q̄ fm̄ q̄sdā fuerūt p̄cremata. ⁊ sic seq̄
dario ē martyrisat⁹. **H**anc p̄crematiōem ossiū fecit **J**ulian⁹ apostata. pro
pter miracula q̄ fecit de⁹ circa ossa bri Joānis. **T**ertio p̄pter capitis ei⁹ in
uentōem. **U**n̄ te. Joānes cuidā monacho h̄ caput reuelauit. **M**onach⁹
aut vidit in somno te. Joāne. cui te. Joānes dedit osculū dicēs sede **S**e
baste venisse. **U**n̄ **S**ebaste est q̄dā ciuitas vbi ossa scri Joānis fuerūt cō
cremata. ⁊ itez alia nocte excitat⁹ vidit stellā fulgentē quā sequutus venit
ad locū vbi caput bri Joānis erat sepultū ⁊ cilijs inuolutū. **Q**uarto p̄
pter digiti ipsius trāslatiōem ⁊ ecclie dedicatiōem. **D**igitus q̄ dñm mōstra
uit cōburi nō potuit. vñ a p̄dicto monacho raptus ē. ⁊ ideo dñs papa sta
tuit vt hec dies celebris habeat p̄ totū mūdū.

¶ **P**ro terminis no. spretra tū ē p̄ticipiū p̄teriti tps deriuatū a sp̄mor.

I Tirpe maria regia p̄creata regē generās iesum. **L**aude di/
gna angeloz sc̄toꝝ. **E**t nos pctōres tibi deuotos intuerē be
nigna. **T**u p̄ios patrū mores ostēdas in te. sed excellis eosdē

Hic autor describit aliā sequentiā. in q̄ rāgit materia natiuitat⁹ p̄ginis
glose. **E**t diuidit in tres p̄tes. **I**n p̄ma p̄te p̄mēdat brām p̄ginē ex nobi
litate sui generis subinferēs quandā petitiōem. **S**ecdo p̄mēdat ip̄am ex q̄
busdā opib⁹ glosis. **T**ertio p̄pat treatā p̄ginē cū filio suo ad parentes p̄

nes excessum. scda ibi. patris tui salomonis. tercia ibi. sz quid nos istos.
Primo p̄mendando brām v̄ginē dr. **O** (maria p̄creata) .i. genita (regia
 stirpe) .i. regali p̄genie (generās regē iesum) ex̄tis (digna laude sc̄tōz ange
 loz. tu intuere) .i. inspicere (venigne) clementer (nos pctōres deuotos tibi)
O maria (tu ostēdas) .i. ostēdis (in te p̄ios) .i. bonos (mores patz) .i. de
 quoz stirpe tu es genita (sz tu excellis) .i. supas (eisdē) .i. patres ī moribz.

Notandū. ecclesia solēnsat tres natiuitates. scz x̄pi. v̄ginis gloriose. et
 beati iōānis baptiste. q̄ designant tres sp̄iales natiuitates. qz cum Iōan
 ne nascimur in aqua. cum **M**aria in penitētia. cum x̄po nascimur in glo
 ria. Sed qz in adultis oportet p̄cedere natiuitatem baptis̄mi. penitētiā
 et gloriā. ideo ille due natiuitates habent vigilias. sed tu cum penitētia
 tua sic vigilabis. ideo oportuit qz vigilias haberent. **O**ctauas vero ha
 bent omnes. quia omnes ad octauā resurrectōnis anhelamus. **S**ecūdo
 notandū. scribit̄ p̄mo Reg. **C**um venisset archa federtis dñi in castra vo
 ciferata est ois israel clamore grandi. In q̄bz verbis brā v̄go p̄mendat̄ q̄
 druplt̄. **P**rimo. qz p̄ ip̄am diabol⁹ eijct̄. cum dr. cū venisset. **S**ecdo imp̄
 us p̄uertitur. cū dr. archa. **T**ercio p̄ ip̄am iustus b̄ndicitur. cū dr. federtis
 dñi. **Q**uarto p̄ ip̄am saluand⁹ introducitur. cū dr. in castra **U**nde hec ar
 cha est ip̄a virgo glorioza. de qua dr psal. **S**urge dñe in requiē tuam tu
 et archa sanctificatiōis tue. **H**ec em̄ archa venit in castra militie p̄ntis vi
 te. q̄d̄iu em̄ viuimus quasi in castris militam⁹. vñ Job. **V**ilitia est vi
 ta hois sup terrā. **U**n̄ hui⁹ arche p̄ma p̄medatiō figurata est p̄mo Reg.
 vbi legit̄ qz **D**agon p̄ archā deiect⁹ est. z caput z man⁹ eius abesse sunt.
Dagon interpretat̄ piscis iniquus z fecit diabolū. **N**ec est ille piscis q̄ tho
 bia pedes lauante deuozare voluit. qz diabolus eos (q̄ se a pctis lauant)
 valde p̄sequit̄. **S**z sepe archā deimaria figurat̄. **S**ecm̄ figuratum est
 Josue. vi. vbi legit̄ qz archa circueūte ciuitatē h̄ierico quolibet die sel. septi
 mo die muri ciuitatis corruerūt. z ciuitas gladio z igne ē exterminata **U**n̄
 ciuitas h̄ierico est p̄scientia peccatrix. cui⁹ murus est p̄suetudo peccādi. q̄
 q̄ voluerit murū male p̄suetudinis subuerrere z vicia cordis destruere dz
 benedictā archā. .i. mariā corde suo septies in die circūferre. **P**rimo ip̄sam
 rogando. scdo vocando. tercio collaudādō. quarto ieiunādō. quinto pau
 peribz subuendendo. sexto ceremonijs ip̄am sp̄ialt̄ venerādō. septimo ei⁹
 exēpla imitādō **T**erciu⁹ ē figuratū Reg. vii. vbi legit̄ qz dñs b̄ndixit **O**bre
 don z domut eius p̄pter archā. **O**bedon interpretat̄ q̄si seruiēs russo z quē
 liber fidelē seruiētē illi russo. dr. in **L**atico. **D**ilect⁹ meus candid⁹ z rubi⁹
 cund⁹ tali em̄ seruiētē benedict̄ p̄ archam. id est p̄ beatā virginē. cui⁹ bene
 dictio est in oibz copiosa. vñ Anselmus **O** virgo benedicta z ip̄ benedicta
 p̄cuius benedictōem b̄ndicit̄ om̄is creatura. **Q**uartū figuratū est Josue
 vbi dr. qz archa ventente ad iordanem flūuius diuisus est z popul⁹ trāsi
 uit in terram p̄missionis. **J**ordanis interpretatur flūuius iudicij. vñ **S**als
 uus est q̄ in flūuio iudicij nō fuit submersus. q̄ q̄ voluerit euadere sequat̄
 archam. .i. virginē mariā. vñ **B**ern. **M**aria sequens nō deuias. ip̄am cog
 gitans nō desperas. ip̄am cogitans nō erras. ip̄a tenente nō corruis. ip̄a
 p̄regente nō metuis ip̄a duce nō fatigeris. **E**t qz beata virgo tam p̄men
 dabilis esse p̄batur. ideo h̄ec sequentia in laudem z gloriā ei⁹ ē p̄pila

De natiuitate Marie

ta. Tercio nota. beata virgo commendat ex glorioſis parentibꝫ quos imita
ta eſt in virtutibꝫ. habuit eſt in linea ꝑ ſanguinitatꝫ nobiles ſicut patꝫ de
genealogia ipſiꝫ. Ipoſa eſt orta de tribu iſſe. cuiꝫ virga floruit in geneſ
roſa ꝑꝑagatione. Ab ipſa eſt regnũ ſumpſit exordiu. nam filiꝫ eius dauid
ꝑmo vnctus erat. Iuxta illud ꝑſal. Inueni dauid ſeruuz meum oleo ſan
cto meo vnxi eum. Sed ſi obicitur ꝑ in genealogia ꝑꝑginis glorioſe mul
ti leguntur nõ virtuoſi. quia Roboam filius ſalomonis inſipienter egit.
et plures mulieres reprobare in genealogia eiꝫ inueniuntur. Sicut **E**ha
mar Ruth zc. Hoc dictum ſoluit Auguſtinꝫ ſic. ex quo ꝑꝑgo glorioſa in
ſalutem peccatoꝝ in mũdum venerat. ideo etiam in genealogia eiꝫ peccato
res z peccatrices habere voluit. Item nota. Hiero. ſcribit hĩſtorĩã beate
ꝑꝑginis dicẽs. Vir erat Joachim de galilea z in ciuitate Nazareth. hic
duxit vxorẽ de iherſalem noie Annã. q̃ ambo iuſti erãt. z in mandãtꝫ dñi
ambulãtes. z torã ſubſtantĩã tripharie. .i. triꝑlꝫ diuiferũt. Unã partẽ ad
templũ z ſeruitoribꝫ tẽꝑli ſpendebãt. Aliã ꝑtẽ peregrinis z pauperibꝫ diſ
tribuerunt. Terciam vero partẽ ſibi z familie ſue in vſus quotidianos
nos ſeruauerũt. Hi ꝑ viginti annos ſimul erãt. plem nõ habentes. vnde
dño votũ fecerunt qꝫ ſi ipſis. plem daret ipm ſeruitio dei vellent mancipa
re. ꝑpter qd̃ ſingulis annis tribꝫ feſtis ꝑcipuis hieruſalẽ venerũt. z a dño
ſobolem petierunt. In feſto igit̃ enceniaꝫ. .i. in nouatõẽ tẽꝑloꝝ Joachim
in hierſalem venit. z ſimilẽ cũ alijs veniens oblatõnem facere volẽs a ſacerdo
te indignãter expulſus eſt. qui dixit ei. Non eſt ꝑueniens maledictum in
lege obnoxia offerre oblatõnem. nec eſt cõueniens in lege inter ſecundos
inſecundũ ſtare. Joachim igit̃ cum nimio pudore timens ſe ab alijs (q̃ a
ſacerdote obꝑrobũ audiebant) derideri ſecefſit ad paſtores ſuos. z cum
ibi aliquãtulũ diu manſiſſet. eo ſolo exiſtente apparuit ſibi angelꝫ dicẽs.
Ego ſum angelus dñi z veni nunciare preces tuas exauditas z elemoſy
nas tuas ad dñm aſcendiſſe. Unã anna vxor tua pariet filiã. z hec erit ſer
uicijs dñi ꝑſecrata ſicut votũ feciſti. nõ erit inter populares. ſz in templo
dñi manebit z ſicut ipſa mirabilẽ ex ſemine ſterili naſceſ. ſic ipſa mirifice ꝑ
riet deũ ſaluatorẽ. Et erit hoc tibi ſignũ. cum venerẽ hieruſalem vxor tua
anna obuiã tibi veniet circa portã aureã. que ſollicita eſt de abſentia
tua. nũc autẽ gaudebit de aduẽtu tuo. Hic dicẽs angelus diſparuit z ve
nit ad vxorem Joachim. z idẽ nunciũ dixit ei vt tribꝫ feſtis ꝑcipuis iret
ad portã que aurea dicitur. qz Joachim veniet. Anna igit̃ eans obuiã iuxta
portã puenierunt ſimul. ideo ꝑueri ſunt ſecuri de ꝑmiſſo angelico. An
na igit̃ ꝑcepit filiã z vocauit nomẽ eius **M**aria. q̃ cũ triũ annoꝝ eſſet. et
etiã ab lactata fuiſſet a parẽtibꝫ in templũ dñi offerrebat. Fuit autẽ aſcẽ
dens ad templũ ꝑ q̃ndecim gradꝫ z virgo glorioſa in vltimo conſtituta
ꝑ omnes gradus aſcendit nullo exiſtente duce ac ſi ꝑfecte etatis fuiſſet
Item nota. qꝫ olim in antiqua eccleſia natiuitas ꝑꝑginis glĩoſe lauit q̃ ſic
eſt manifeſtata. Quidã vir ſacerꝫ ſedule ꝑtẽꝑlatõis criſtes ſexto idꝫ ſep
tẽbris magnã iocũditatẽ angeloz audiuit. q̃ cũ a dño peteret vt ſibi reue
laret quare ſemel in omni anno hoc die tantã iocũditatẽ angeloz audiret.
Reſponſum eſt ſibi. qꝫ hodie glĩoſa ꝑꝑgo nata eſt. q̃ hanc reuelatõem ſanctis
pontificibꝫ oſtendit. q̃ ieiunijs z oratõibꝫ inſiſtẽtes. z ex diuina reuelatõẽ

hunc diē in honore beate marie p̄ginis natiuitatis celebrare statuerunt.
 ¶ Pro terminis norandū. q̄ stirps ē nomen fei ḡnis. 2 fecit duo. vii.
 Hec stirps p̄genies. h̄ stirps in arboze ram⁹. Itē reg⁹ a um ē nomē ad
 iectū deriuatum a rex. 2 sic ponit h̄. Sed regia aliq̄n ponit substantiuale. 2
 est nomē fei ḡnis 2 fecit puincia reg⁹. Si ostento est verbū frequenratū
 ab illo verbo ostendo. Sed excello est verbū transitū terciē coniugationis
 habens exculti in preterito perfecto. 2 est compositum ab illa prepositione
 ex. 2 ab illo verbo inusitato scz cello

**Patris tui salomonis in te lucet sophia. Et ezechie apud deum
 cor rectū. sz nūq̄ in te corrupendū. Patris iosye adimpleuit te reli
 giositas. Summi etiā patriarche te fides totā possedit patris tui**

¶ Hic iam auroz p̄mendat beatam virginem specialiter ex gloriofis pa
 rentib⁹ dicens. O virgo maria (sophia) .i. sapientia (patris tui salomon
 nis. lucet). i. resplendet (in te. 2 rectū cor) .i. p̄phetia fm aliquos (ezechie)
 q̄ fuit (apud deū lucet in te. sed) scz illud cor tuū (nūq̄ ē corrupendū) scz
 a rectitudine in te (Religiositas) .i. deuota religio (patris iosye) .i. lucens
 in te (adimpleuit te 2 fides summi patriarche) scz abrae (possedit te totā
 tā) scz existeris (patris tui) ¶ Itē norandū q̄ isti reges 2 patriarche in
 lra recitati dicuntur patres beate virginis marie largo modo loquendi. sic
 etiam linea p̄sanguinitatis incipitur 2 terminat in q̄nto gradu. Sic ultra
 nō dat respectus parentele. sz tñ brā p̄go maria p̄mendat ex istis duplr.
 Primo ex virtutū largitudine. qz a p̄ncipio creatōnis mūdi ex illis de⁹
 eā elegit ex istis parentib⁹. Secūdo beata p̄go maria p̄mendat ex moruz sū
 militudine. qz omēs p̄tutes patrū in ipa integraliter sunt collecte. Secūdo
 nota. beata p̄go habuit p̄plete sapientia salomonis. Quā postq̄ salomon
 exptus esset de oib⁹ q̄ sunt sub solo 2 vidisset in ein vanitate 2 afflictōem
 dedit cor suū sapientie. 2 factus est sapientissimus hoim. sicut testat Eccl.
 Sic etiā p̄go brā oia gaudia mūdana respuit tanq̄ vana. Tercio nota.
 legit in libro Reg. q̄ ezechias egrotauit vsq̄ ad mortē. 2 introiit ad euz
 Esa. filius amos dicens. Dispone domui tue qz morieris 2 nō viues. et
 cōuertit se ezechias cū fletu dicens. Obsecro dñe memento quō ābulauī
 corā te corde p̄fecto 2 qd̄ bonū erat in oculis tuis fecerā. adiecit dñs sup
 dies ei⁹ multos annos. i. q̄ndecim. Ecce q̄uis p̄fiteretur se habuisse p̄fectū
 cor 2 rectū. attñ cordis ei⁹ fortitudo est finita. vñ legit Esa. iij. Postq̄
 ezechias p̄ualuit de infirmitate. nabuchodonosor rex babylonis misit ad
 eū nūcios suos cū munerib⁹ p̄gaudens ei. qz p̄ualuisset. 2 ezechias gauī
 sus ostendit nūcijs oia ornamenta templi. quare irat⁹ est dñs p̄tra eum
 et misit Esa. p̄phetam dicentē ei. qz ostēdisti ornamenta templi nūcijs
 reg⁹ babylonis. ecce oia hec ducent in babylonē. Respondit ei ezechias
 dicens dñs (qd̄ bonū est in oculis suis) faciet. fiat tamē pax in dieb⁹ meis
 et sic cor ei⁹ est corruptum. qz dñm irritauit ornamenta templi ostenden
 do gentilib⁹. Item nota. sicut legit Regū. iij. Josias rex cum elect⁹ esset
 egit in omib⁹ virtuose 2 religiose ultra oēs reges q̄ aū eum erant in hieru⁹

De natiuitate Marie

salem. Abstulit enim idola de domo domini et ambulauit in omnibus uisus patris sui dauid. et omnes uirtutes eius in beata uirgine sunt perfecte. Item nota. quod abraam summus patriarcha pater fidei est. Nam primo incepit fidem in circumcissione Isaac. unde Gene. xv. Abraam credidit deo. et reputatum est ei ad iusticiam. Hec etiam fides possidebat beatam uirginem. quoniam in ipsa sumpserat supplementum. Unde pulchrum ueniret fides sub lege custodiebat conclusa. quod reuelanda erat in christo iesu. ut dicit apostolus ad Galatas. iij.

¶ Pro terminis nota. Salomō Ezechias Josias sunt propria nomina uirorum. Sophia id est quod sapientia. et dicitur a sophos grece quod est sapientia latine. Item nota quod quedam libri sunt corrupti. et alii sunt corrupti. et ueritas ualeat. quod ezechias primo habuit cor rectum. postea uero habuit corruptum

Sed quid nos istos recensemus heroes. Cum tuus natus omnes precellat illos atque cunctos per orbem. Nos hac die tibi gregatos serua uirgo in lucem mundi qua prodisti paritura celorum lumen

¶ Hic auctor parat beatam uirginem ad parentes penes excellentiam et excessum dicens. O maria (quid) id est propter quod (nos recensemus) id est enumeramus (istos heroes) id est dominos seculi antiquos patres (cum) per quem (tuus natus) id est fili (precellat illos omnes. atque) per et (cunctos per orbem) id est gregatos (tibi hac die) id est in hac die (qua) seculi die (prodisti in lucem mundi) id est in qua die tu nata es (paritura) id est genitura (lumen celorum) id est christum qui est lux mundi.

¶ Hora. auctor in ista facit duo. Primo parat beatam uirginem ad parentes per excessum. unde per talem excessum destruit error barbarorum. qui barbari dixerunt quod impossibile est secundum naturam quod homo perficiat et transseat de morte in uitam sic ad tale gradum ueniat ut reddat omnino impeccabilis. et inde sequitur quod aliquis homo posset inueniri perfectior christo. Sed iste error damnatus est in clementinis et destruitur in ista. quod filius hominis gloriose precellit omnes patres. et non solum patres. imo omnes homines per totum uniuersum. Et ex quo ipsa est mater tanti filii. tunc merito fit petitio ad eam. non ipsa est benignissima ad exaudiendum. promptissima ad consulendum. dulcissima ad interueniendum. quod patet in miraculis eius. Nam legitur quod quedam sacerdos seu clericus deuotus circa dolorem quoniam vulnere christi Mariam quotidie consolari studebat dicens. Gaude quod ab angelo gaudium suscepisti. gaude quod genuisti eterni luminis claritatem. gaude mater sancta dei genitrix uirgo tu sola mater inuicta te laudat omnis creatura. genitrix lucis sis pro nobis perpetua interuenitrix. Talis clericus cum nimio dolore et languore torquetur in extremis pauere et trepidare incepit. cui uirgo maria apparuit dicens sibi. Cur in tanto dolore trepidas quod toties gaudium mihi nunciasti. gaude et tu eternam uiues mecum ueni dilecte mi. ueni coronaberis.

¶ Pro terminis nota. recensio est uerbum transitum sede coniugationis. et fecit plura. Primo fecit iudicare. secundo fecit numerare. et sic sumitur in postero. Tercio fecit computare. et sic sumitur in libro Regum. Recensui omnia que fecit amalech israelitis etc. Item heros id est dominus. dictio greca. et secundum grecorum declinationem habet heroes in acco plurali Sed prodeco. id est predeco. et ponitur a pro et eo interponendo d.